

wykorzystywaniem technologii informacyjnych, w tym także poprawą kompetencji cyfrowych, co z pewnością pozostanie trwałym pozytywnym skutkiem epidemii), ale sprzyjać to będzie przede wszystkim społeczeństwom bardziej innowacyjnym, łatwiej adaptującym się do nowych okoliczności. Bez wątplenia więc pozostają aktualne wszystkie ze zidentyfikowanych wcześniej wyzwań, bowiem wszystkie one wzmacniają bezpieczeństwo regionu w okresach potencjalnych kryzysów – nie tylko epidemiologicznego, ale także klimatycznego (klęsk żywiołowych, długotrwałych okresów suszy), terrorystycznego, energetycznego.

7. Brak przewidywalności skutków kryzysu spowodowanego przez COVID-19 powoduje, że zaplanowanie konkretnej długofalowej strategii odbudowy gospodarki jest niemożliwe – ale niezbędne jest monitorowanie sytuacji, bieżące dokonywanie prognoz i bardzo duża elastyczność w podejmowaniu działań dostosowanych do bieżących obserwacji

Identyfikacja gmin, na obszarze których występuje negatywna sytuacja społeczno-gospodarcza

W celu wyznaczenia obszaru charakteryzującego się negatywną sytuacją społeczno-gospodarczą w województwie przeprowadzono analizę wskaźnikową na poziomie gmin. W analizie tej jako obszar o negatywnej sytuacji rozumie się gminę, która wykazuje gorsze (niż przeciętnie lub wg obiektywnie wyznaczonej granicy) wartości wskaźników, a tym samym cechuje się niższym poziomem rozwoju w zakresie danej cechy. Punktem wyjścia dla wyznaczenia obszaru były zidentyfikowane „wyzwania rozwoju województwa”. Na ich podstawie wybrano 3 najistotniejsze zagadnienia problemowe z zakresu społeczno-gospodarczego, w ramach których przeprowadzono analizę wskaźników statystycznych. Są to: niski poziom rozwoju społecznego, niski poziom przedsiębiorczości oraz zaawansowanie procesów starzenia się społeczeństwa. Dla każdego z zagadnień wyznaczono zakres analizowanych cech diagnostycznych i charakteryzujące je reprezentatywne wskaźniki statystyczne. Określono także wielkości progowe, poniżej/powyżej których wartości poszczególnych wskaźników klasyfikowano jako negatywne. Przy określaniu wartości progowych w większości przypadków odnoszono się do relacji w stosunku do średniej wojewódzkiej jako wartości przedstawiającej przeciętną sytuację w regionie. Wykaz wskaźników oraz przyjętych kryteriów podano poniżej.

Do analizy wykorzystano głównie dane pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS, ale również dane publikowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Gdańsku, Państwową Komisję Wyborczą oraz publikację GUS *Prognoza ludności gmin na lata 2017–2030*.

Dla określenia występowania problemu niskiego poziomu rozwoju społecznego, wykorzystano 9 wskaźników:

W zakresie oceny potencjału ludnościowego:

1. saldo migracji wewnętrznych na 1 tys. mieszkańców (wartość uśredniona z lat 2014-2018), wartość uznana za problemową: poniżej 100,0% średniej wojewódzkiej
2. zmiana liczby ludności w latach 2010-2018 (2010=100%), wartość uznana za problemową: poniżej 100,0% średniej wojewódzkiej

W zakresie poziomu kształcenia:

3. wyniki egzaminów z matematyki i języka angielskiego na poziomie szkoły podstawowej (wartość uśredniona dla lat 2015-2016) oraz gimnazjum (wartość uśredniona dla lat 2016-2018) jako procent średniej krajowej, wartość uznana za problemową: wyniki z 3 lub 4 egzaminów (matematyka i język angielski na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum) poniżej 90,0% średniej wartości krajowej

W zakresie bezrobocia:

4. udział zarejestrowanych osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w ludności w wieku produkcyjnym w 2018 r. (%), wartość uznana za problemową: powyżej 125,0% średniej wojewódzkiej
5. udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w 2018 r. (%), wartość uznana za problemową: powyżej 125,0% średniej wojewódzkiej

W zakresie pomocy społecznej:

6. udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2017 r. (%), wartość uznana za problemową: powyżej 125,0% średniej wojewódzkiej
7. udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2017 r. (%), wartość uznana za problemową: powyżej 125,0% średniej wojewódzkiej